

**8 YILLIK KESİNTİSİZ
TEMEL EĞİTİM**

ÖNSÖZ

8 YILLIK KESİNTİSİZ EĞİTİM

Bu kez sizlere bir kitap özeti değil bir rapor özeti sunuyoruz: Avrupa "Yuvarlak Masa" European Round Table (ERT) kuruluşu tarafından hazırlanan ikinci eğitim raporunun bir özet tercümesi.

ERT, Avrupa'nın sorunları ve geleceği konusunda çalışmalar yapan, öneriler geliştiren ve bunları yayınlayan bir kuruluş; Avrupa'nın en önde gelen firmalarının en üst düzey temsilcilerinden oluşuyor. Türkiye ERT'de Profilo Holding ve Sn. Jacques Kamhi tarafından temsil ediliyor. Prof. Çelik Kurtoğlu da teknik çalışma gruplarında zaman zaman görev alıyor. Bu raporun bana ulaşmasını sağlayan her ikisine de yürekten teşekkürler. Bundan daha iyi bir zamanlama olamazdı.

Bakın biz bu ülkede hala 8 yıl tartışmaları ile vakit kaybederken Avrupa nereye gidiyor. ERT eğitimin 5. halkasından bahsediyor. Enformasyon ve iletişim teknolojisinin daha fazla kullanılmasından bahsediyor. 9-10 yıllık temel eğitimi, eğitimin 2. halkası kabul edip, beşinci halkada ömür boyu eğitimden bahsediyor.

Bizim gençlerimiz bu ülkelerin gençleri ile çalışacak ve yarışacak. Ve biz, bırakınız 10 yıl önce gündeme gelen bilgisayar destekli eğitim programını başlatmayı, hala 8 yıllık eğitimi tartışıyoruz.

AVRUPA ÜLKELERİ SON DURUM

ENFORMASYON VE İLETİŞİM TEKNOLOJİSİ

Toplum, hızlı ve sürekli bir değişim sürecinden geçmektedir. Bu değişim sürecinin motorlarından biri Enformasyon ve İletişim Teknolojisi'nin (EİT) gittikçe daha fazla kullanılmasıdır. Bugünkü eğitim sisteminin verdikleri ile ekonomik ve sosyal gerçekler arasında büyük bir boşluk vardır. Avrupa toplumu, yeni dünyanın gerektirdikleri ile insanların kapasiteleri arasında bir uyumsuzlukla karşı karşıyadır. Bu uyumsuzluk özellikle şu alanlarda belirgindir:

Zihinsel Beceriler

- * Öğrenme kapasitesi
- * Ana dili doğru kullanma
- * Eleştirel bakış
- * 3 kültüre yatkınlık
 - Matematik/fen/teknoloji
 - Felsefe/mantık/psikoloji
 - Ekonomi ve sosyal bilimler

Davranış Yetenekleri

- * İnsiyatif, merak, yaratıcılık ve yenilikçilik
- * Esneklik
- * Karar verme, harekete geçirme, başarıma
- * Profesyonellik, kusursuzluk, rekabet gücü
- * İletişim: lisan ve takım çalışması dahil

Avrupa nüfusu "ÖMÜRBOYU EĞİTİM" sürecine girmelidir. Sanayi ortamına bilginin girmesi, işçileri de bilgi işçisi haline getirmekte, bu da eğitim ve öğretimin hedeflerini yeniden belirlemektedir. Ömür boyu eğitim sürecinin dışında kalanların yapabilecekleri işler sınırlı olmakla kalmayıp, eninde sonunda çalışma ve yaşama ortamına yabancılaşacaklardır. EİT bu yabancılaşmayı durdurabilir:

Zira;

- ✓ Yeni öğrenim yolları açar: Alışageldiğimiz pasif öğrenme usulü yerine EİT yapıcı, yaratıcı, aktif ve interaktif öğrenmeyi geliştirir.
- ✓ Öğrenme ağları (network) oluşturur. Bunun için okulların, evlerin, kütüphanelerin ve işyerlerinin birbirine bağlanması hızlandırılmalıdır.
- ✓ Kaliteli öğrenim malzemesini yere ve zamana bağlı olmaksızın ömür boyu insanların ayağına getirir.

EİT'nin eğitimde kullanılması mali ve insani büyük yatırım gerektirir. Bu yatırımlar şimdi yapılmazsa Avrupa gelecekte ciddi ekonomik çöküş yaşar. Yatırımlar devlet, sanayi ve vatandaşlar olmak üzere 3 koldan gerçekleştirilmelidir.

İNSAN AÇISINDAN

Okul öncesinden yetişkin eğitime kadar eğitim sürecinin esası insani perspektiftir. Konuyu 4 geniş grupta topladık. Öğrenciler, öğretmenler, eğitim uzmanları, öğrenme toplulukları:

A. Öğrenciler:

Bugünün öğrencileri karmaşık bilgiyi irdeleme, problem çözme, belirsizlikler karşısında karar verme ve bilgilerini değişen durumlara uygulama becerilerini edinmelidirler. EİT herkese yapıcı ve yaratıcı olma fırsatı verir; öğrenciler yaparak ve keşfederek öğrenirler.

EİT ile öğrenme herhangi bir yaşta, yerde veya zamanda gerçekleşebilir. Öğrenciler kendi öğrenme hedeflerini ve hızlarını seçebilirler. Bilgiyi yeni ve değişik kaynaklardan temin edip bu bilgileri başka kişilerle değiş tokuş edebilirler. Öğrenme zayıflığı çekenler de başkalarıyla bir sınıfta okumaktansa bilgisayarın karşısında daha rahat ederler.

B. Öğretmenler:

Öğrenme sürecinde öğretmenin yerini hiçbir şey alamaz. Ancak "öğretme"nin yerini "öğrenme" alacağından, öğretmenin rolü de temelden değişecektir. EİT ile öğretmen öğretmeyecek, öğrenmeye yardımcı olacaktır. Bilgi toplama ve proseslemede öğrenciyi anahtar fikre ve konulara yöneltecektir. Ders anlatmaktan ziyade teke tek ilgilenecektir.

EİT'den tam anlamıyla yararlanabilmek için öğretmenler de sürekli eğitim görmek zorundadır. Bu da önemli ölçüde emek ve maddi yatırım demektir.

Bütün bunlar için de öğretmenlerin terfileri ve ücret politikaları beceriyi ödüllendirmeli; bağlılık ve başarıyı teşvik etmelidir.

C. Yöneticiler:

Okul öncesinden yetişkin eğitime kadar bütün kurumların yöneticileri sistem değişikliğinin itici gücü olmalıdır. Hem öğretmenler hem de öğrenciler arasında yapıcı eleştiri ve olumlu davranış atmosferi yaratmalıdırlar. Öğretmenlerin takım çalışmasını teşvik etmeli, gerektiğinde dışardan yardım almalıdırlar.

Yeni teknolojiler okul yönetmeyi de kolaylaştıracak, analiz ve değerlendirmeyi, organizasyon yapısını güçlendirecektir.

Devlet, eğitim kurumu yöneticilerine EİT'ni kurumlara uygulama yetkisi vermelidir.

D. Öğrenme Toplumu:

Ömür boyu öğrenim ilk, orta ve yüksek öğrenimden ibaret değildir. Öğrenim farklı zamanlarda ve alışılmışın dışındaki yerlerde devam edecektir. Bu okullar yanında işyerleri, spor merkezleri, halk evleri, kütüphaneye ve müze gibi kültür merkezleri ve evlerdir. EİT bütün bu öğrenim yerlerinde bulunan bilgi miktarını arttıracak ve yerlerin şebeke şeklinde birbirine bağlanmasını sağlayacaktır. Bu şebekenin herkese açık olması, teknolojiye de herkesin ulaşabilmesini sağlayacaktır.

Bu amaçla devlet geleceğin öğrenim toplumunu tasarılmak, yaratmak ve uygulamak için milli eğitim sistemini yeniden yapılandırmaya şimdiden başlamalıdır.

Teknik ve Mali Konular:

A. Yazılım:

Kaliteli yazılım her düzeydeki eğitimin kalitesini yükseltip farklı uygulamaları mümkün kılar. Hazır yazılım paketleri kullanılabileceği gibi, ihtiyaca uygun programlar da yazılabilir.

Eęitsel yazılım piyasası ekonomik büyüme, istihdam ve toplumsal ilerleme sağlayacaktır. Hükümetlerin, eğitsel yazılım kullanımına imkan sağlayacak alt yapıyı bütün eğitim tesislerinde kurmaları gerekir.

B. Donanım:

EİT'nin başarıyla uygulanması için gerekli donanım yatırım řu kriterlere uymalıdır.

- ✓ Yaygın ve makul fiyatlı
- ✓ Temel fonksiyonları haiz
- ✓ Teknolojik deęişimlere cevap verebilecek esneklikte

Donanım hem eğitim tesislerinde, hem de bireylerin evlerinde bulunmalıdır. Yatırım yüksek gibi görünse de, bu yatırımı yapmamak geleceğimiz için çok zararlı sonuçlar doğurabilir. Dolayısıyla bu yatırıma öncelik vermelidir.

C. Şebekeler:

Artık ISND, intranet ve internet sayesinde uzak mesafelerden audio ve video konferanslar, dünya çapında bilgi alışverişi ve bilgi kaynaklarına ulaşmak mümkün olmakta, öğrenci grupları arasında eğitim işbirliği sağlamaktadır. İnternet ve intranet kullanımı teşvik edilmelidir.

İnternet maliyetinin düşürülmesi için hükümetler telefon şirketlerinden eğitim tesisleri için ücretsiz hat ayırmalarını isteyebilirler.

D. Televizyon Sistemleri:

TV, bilginin aktarılması için çok etkin bir ortamdır. Çok düşük ücretle tüm dünyada en iyi öğretmenleri ve en iyi kursları mümkün kılar. Dijital uydu ve kablo teknolojisi

sayesinde eğitim kanalları ve interaktif TV ortaya çıkmıştır. Böylece öğrenciler dersin içeriğiyle ilgili yorumda bulunabilir, soru sorabilirler. Eğitim kanalları eğitimin dışında kalmış kişilerin tekrar eğitim zincirine girmesini sağlar. Hükümetler eğitim kanalları kurulmasında ve yetkili eğitim kurumlarınca yönetilmelerinde öncelik etmelidirler.

EĞİTİM ZİNCİRİNDE EİT

EİT'nin eğitim kurumlarında uygulanması evrimsel yaklaşımla olabileceği gibi devrimsel yaklaşımla da gerçekleşebilir. Evrimsel yöntem, yeni araçların kademe kademe entegrasyonu ile öğretim metodlarının yavaş yavaş değişimini öngörür. Devrimsel yaklaşım ise bilgi iletim usullerinde derin ve hızlı bir transformasyonu öngörür. Her eğitim kurumu tercihini yapmalı ve gerekli işlemlere başlamalıdır; aksi takdirde treni kaçırmış olacaktırlar.

Halka I: Okul Öncesi Eğitim

Eğitim zincirinin ilk halkasına EİT'nin dahil edilme şekli, daha ileri yaşta yapıcı öğrenim şansını belirler. Çocuklar oynayarak ve eğlenerek öğrenirler. EİT ile oynamak çocukta merak, açıklık, inisiyatif, yaratıcılık, dil becerisi gibi özellikler geliştirir.

Halka II: Temel Eğitim

Bu seviyede, öğretmenden öğrenciye bilgi aktarımı hala önemli rol oynar. Ancak EİT kullanılması öğrencilerin bilgiyi kendilerinin toplamalarını ve kendi öğrenim süreçlerini oluşturmalarını sağlayacaktır. Öğretmenin ders verme rolü azalacak, rehber rolü artacaktır. Sınıfların şebeke halinde birbirine bağlanmasıyla bilgi, kültür ve deneyim alışverişi yapılabilecektir.

Halka III: Genel ve Mesleki Eğitim

15 – 18 yaş arasındaki öğrencilerin bulunduğu eğitim zincirinin 3. halkasında EİT temel değişiklikler yapabilir. Öğrenciye seçme özgürlüğü ve bağımsızlık tanır. Genel eğitimde EİT klasik sınıf duvarlarını yıkacak, katı bir zaman çizelgesi izlemek zorunda kalmadan hem okul içinde hem dışında öğrenme imkanı sağlayacaktır.

Meslek eğitiminde ise EİT hem teorik hem uygulamalı eğitimde işe yarar. Bilgisayar simülasyonları sanal gerçeklik yaratarak daha etkin öğrenme sağlar. Meslek okulları ile sanayi arasında daha yakın işbirliği kurularak çıraklık müessesesi canlandırılmalıdır.

Halka IV: Yüksek Öğrenim

Öğrenim toplumu mümkün olan en çok sayıda kişinin yüksek öğrenim görmesini gerektirir. Nüfusumuzun sadece küçük bir azınlığına bu imkanın sağlanması yetmez. EİT, kurum duvarları dışında öğrenim sağlayarak yüksek öğrenime geometrik artış getirecektir.

EİT, yüksek öğrenim kurumlarının global esasta ders vermelerini sağlayacaktır. Sanal üniversite artık bir gerçektir.Yeni modelde öğrenciler piyasadaki en iyi derslere ulaşabileceklerdir.

Dünyada "mezun" kavramından "ömür boyu öğrenim" kavramına geçiş vardır. Bir fakülteyi bitirip meslek sahibi olmak artık öğrenim sürecinin zirvesi değil, ara aşaması olarak görülmektedir. EİT, bu talebe en uygun cevabı verecek ortamdır.

Halka V: Yetişkin Eğitimi

Eğitim zincirinin bu aşamasında öğrenim süreci büyük oranda kişiye özel olmalıdır. Bireyler zaman ve mekana bağımlı kalmadan her düzey ve her konuda kendi eğitim hedeflerini belirleyebilmelidirler. Esneklik ana kavramdır. EİT yetişkinlerin kendi programlarını yapmaları yanında ömür boyu öğrenime olan heveslerini de arttıracaktır.

21. YÜZYILA GİRİŞ

21. yüzyılın başında Avrupa vatandaşları kendi bilgilerini edinmek zorundadırlar. Ömür boyu öğrenim artık bir kavram olmaktan çıkıp öncelik taşıyan bir gerçek olmuştur.

EİT, eğitim zincirinin her halkasında büyük önem taşımaktadır. Herhangi bir zaman ve herhangi bir yerde bir türlü bilgiye kendi hızıyla ulaşma imkanı verir.

Bilgiye yapılan yatırım, gelecek kuşaklara olan inancın ve güvenin bir göstergesidir. Avrupa bu fırsatı kaçırmamalıdır.

ABD

1996'da Başkan Clinton bütün Amerikan okullarını 2000 yılına kadar enformasyon şebekesine bağlamak için beş yıllık 2 milyar \$ tutarında bir program başlattı.

JAPONYA

1990'da Milli Eğitim Bakanlığı, öğrencileri multimedya kullanımına alıştırmak, bütün okulları multimedya donanım ve yazılımıyla donatmak,öğretmenleri multimedya konusunda eğitmek ve ileri teknoloji kullanımını desteklemek amacıyla 9 yıllık bir planı başlattı. 1994 Sanayi ve Ticaret Bakanlığı (MITI) öğretimde multimedya uygulamalarını geliştirmek üzere "Info-Komünikasyon Programı"nı uygulamaya koydu.

NORVEÇ

Norveç'de anaokulu ve ilkokul öğretmenini yetiştiren 4 fakültenin ortak projesinde dersler uydu yayınlarıyla verildi. Öğrenciler 60 lisede telefon ve faks dahil gerekli özel

donanımı bulunan çalışma merkezlerinde dersleri izlediler. Bu donanımı kullanarak yayın sırasında sorular sorabildiler. Böylece normal dersane havası yaratılmış oldu.

İSPANYA

Dünyanın ilk Sanal Kampüsü: Universitat Oberta de Catalunya (UOC):

Bu sanal üniversite, yüksek öğrenimde devrimsel yaklaşımın bir örneğidir. Telematik, PC ve multimedyaadaki en son teknolojileri somut pedagojik temel ve sürekli değerlendirme ile birleştiren UOC dört dalda eğitim vermekte ve 1200 öğrenciyi özel weble hocalara, asistanlara ve ileri teknoloji kaynak merkezlerine bağlamaktadır. Her öğrencinin bir e-mail adresi bulunmakta ve bu yolla sorularını, ödevlerini profesörlere göndermekte ve karşılığını almaktadır. Sanal kampüs onlara zaman ve mekanda büyük esneklik tanımaktadır. Ders malzemesi olarak kullanılan baskılı modüller, audio/video bantları, disketler ve CD-ROM'lar yanında on-line modülleri, makaleleri, ilgili web adreslerine ulaşma imkanı sağlanmaktadır. 2000 yılına kadar 11.000'i aşkın öğrencinin sanal kampüse bağlanması beklenmektedir.

FİNLANDİYA

Utopia projesi 15/18 yaşlarındaki öğrencilerin ağırlıklı olarak kendi evlerinde öğrenim görmelerini sağlamaktadır. Öğrenciler kısa süre dershanede ders gördükten sonra ödevlerini internet veya diğer şebekeler vasıtasıyla bilgi toplayarak ve birbirleriyle yakın ilişki kurarak yapmaktadırlar.

İTALYA: Nettuno Konsorsiyum

Yüksek öğretim kurumları, şirketler ve TV kanallarının kurduğu bu ortaklık öğrencilerin kendi kişisel ihtiyaçlarına göre ve kendi hızlarında öğrenmelerine imkan veren bütün pedagojik ve teknik kaynakları bir araya getirmektedir. Öğretimde uydu TV yayını, video konferans, multimedya yazılımı gibi araçlar kullanılmaktadır. Bu modelin özelliği üniversite profesörlere ile şirket uzmanlarının bir araya gelerek müfredatı ve öğretim yöntemlerini belirlemesidir. EİT'nin tercih edilme nedenleri maliyet düşüklüğü, ulaşılabilirliği ve evler, KOBİ'ler, büyük firmalar, kamu yönetimi gibi değişik yerlerde bulunan kullanıcıların yararlanabilme imkanındır.

İSVEÇ

İsveç'in 50.000 nüfuslu bir kasabası olan Skövde'de 1994'de okul öncesi eğitimde bilgisayar kullanımı deneyi başlatıldı. Amaç çocukları küçük yaşta bilgisayarla başbaşa bırakarak yaratıcılıklarını ve potansiyellerini arttırmaktır. Çocuklar yalnızca hazır programlar yerine kendi resimlerini ve basit programlarını yaratmayı öğrenmektedirler. Alınan ilk sonuçlar, çocukların çok hevesli olduğunu ve kısa sürede bilgisayarda büyük aşama kaydettiklerini göstermektedir.

İNGİLTERE

İngiltere’de Milli Eğitim Bakanlığı öğretimde kullanmak üzere multimedya PC terminalleri ve CD-RON alımı için her yıl 6 milyon ECU ayırmaktadır. Ayrıca, Londra’nın Docklands bölgesinde yoksul çocukların ağırlıkta olduğu 15 okulu kapsayan bir proje başlatılmıştır. 2 yıllık projenin amacı 9-10 yaşlarındaki 600 çocuğun okur-yazarlığını ve temel becerilerini arttırmak yanında ailelerle işbirliği yaparak evlerdeki okur-yazarlık düzeyini yükseltmektir. Geleneksel metotlarla birlikte multimedya ve taşınabilir PC’ler kullanılmaktadır. Birinci yılın sonunda şu sonuçlar elde edilmiştir.

- ✓ Dilin sözlü ve yazılı kullanımında güven
- ✓ Yazma hevesi ve dürtüsünde artış
- ✓ Kendine güvenini yitirmeden hatalarını düzeltme
- ✓ Evlerde okur-yazarlık artışı
- ✓ Okul ile evler arasında daha güçlü bağ

İRLANDA

Dublin Üniversitesi işyeri sağlığı ve güvenliği ile ilgili bir yıllık part-time kurslar düzenlemektedir. Kurslar tüm İrlanda’daki yerel öğrenme merkezlerine canlı, interaktif uydu yayınlarıyla ulaşmaktadır. Öğrenme merkezinde bir uydu alıcısı, video projektör ve büyük ekran vardır. Kursiyerler telefonla veya bilgisayar konferansıya sorularını sormaktadır.

ALMANYA

Almanya’da meslek içi eğitime büyük önem verilmekte olup, yalnızca bir firma her yıl dünya üzerindeki 3783.000 elemanını eğitmek için 1 milyar DM harcamaktadır. Firma yıllardır Bilgisayarlı Eğitim (CBT) kullanımında ve geliştirilmesinde büyük deneyim sahibi olmuştur. Gerek maliyet, gerekse öğretim başarısı açısından CBT alışlagelmiş yöntemlerden çok daha üstündür.

Bu örneklerden de görüldüğü gibi eğitimin her halkasında ve türünde EİT kullanılmaya başlanmıştır. Ancak önümüzdeki çağa gecikmesizin ayak uydurabilmemiz için uygulama hızlandırılmalı ve yaygınlaştırılmalıdır.

